

TIBOLD MAKK SZABINA

Aranykalickából kiröppenő gondolatok

'Bordáim börtönébe zárva
ismételgeti dalát szívem,
mint egy kalitkába zárt madárka,
csendben, ritmusra piheg.

Jajj, az árva,
Nincsen párja'
Énekelgeti hívogató magányát hiába,
Meg nem pihen, választ nem várja...

Ki nem szabadulhat,
El nem repülhet
Csak elhallgat majd egyszer Angyala hívó szavára,
S a léleknek, melynek metronómja volt,
utat enged az Árnyékvilágba.'

Az "Aranykalitkában él" fogalom szinte minden kultúrnép világában ismert, hasonló az "elefántesonttoronyba zárt" metaforához mégsem azonosítható e két hasonlat.

Az aranykalicka érdekes szimbólumával való foglalkozásom nagyon régre nyúlik vissza. Fellebben előttem újra, amikor megismerkedtem angol változatával: "gilded cage", szó szerint 'aranyozott ketrec', s felismertem, hogy amint megjelenik a társadalmi rendszerekben, mindenütt kiváltságosainak jelképévé válik, de nem irigységet, hanem kicsit gúnyos szánalmat éreztet feléjük. Az olyan társadalmakban, ahol kialakulhat egy tirannikus egyeduralmi rendszer, azok, akik kihasználják a létfeltételeket megteremtő hatalmas alsó rétegeket, nem csak azt habzsolják fel amit azok számukra megtermelnek, hanem a termelőt magát lenézik és megalázzák "alantas posztjáért". Ma is látjuk ezt a mentalitást a Távol-keleten, ahol még mindig működnek a riksák és hasonló emberi kézzel vontatott vagy cipelt közlekedési eszközök, mint a gyaloghintó, melyeket előszeretettel használnak azok, akik megtehetik. Olyan megszokottak, hogy morális fényben fel sem tüntetett, vagy kérdőjelezett több évezredek működtetésük. Kínától Indiáig még ma is élő (bár már nem olyan merev) kasztrendszerekben az emberek, akik szol-

gálnak, meg is alázkodnak a gögös felsőbb réteg előtt.

Soha nem felejttem el "Az utolsó emperor" című filmben azt a jelenetet, amikor a csecsemő császárt a kínai császári udvar teljes csodálattal vette körül, s ez a csodálat lesüllyedt egészen addig a "kis edényig". Csak néztem, és el nem tudtam hinni ezt a mentalitást, mivel a mi múltunkból hiányzik a megalázkodásnak ez a foka.

A magyar nép tisztelettel, de tegező módban szóló királyához, mint Istenéhez. A jó királyt és a jó Istent szeretjük, előttük fejet és térdet hajtunk, de ezt is természetes méltósággal tesszük. Ha kell, megvédjük a hazát, vagy a közösségünket ez a magyarság veleszületett nemessége. Nem csoda, hogy az 'Aranykalicka' aforizmusa megszületett az ilyen önmaga gazdagságának rabságában senyvedő életmód hasonlatára.

A magyar ember gyalog járt, vagy lóra kapott, ha sietett de nem cammogott végig a bazáron és városi tereken kulik által cipelt, lefüggönyözött, aranyozott ketrecekben. Ez a megnyilvánulás egy számunkra idegen mentalitás eredménye, s annak is kell maradnia, ha meg akarjuk tartani önállóságunkat és individualitásunkat a népek olvadozó kulturális tradíciói között.

Jó pár évvel ezelőtt egy ismerősömmel San Francisco-ban csavarogtam a kikötő negyedben, gyönyörű idő volt, amilyen csak egy kaliforniai tengerparton tavasszal lehet. Riksák álltak sorban kézerőikkel, akik szenttelen arccal várakoztak, hogy valaki felkérésére pár dollárért végig rohanjanak vele a parton sorakozó éttermek és üzletek előtt. Társam felajánlotta, hogy vesz egy riksát, hadd húzzon minket is a srác végig a korzón. Libabőrös lettem az idegenkedéstől, és nem voltam rá kapható. Az ismerősöm szerint megfosztottam valakit attól, hogy pénzt keressen, mondta, hogy jó az nekik mert az izmaik megerősödnek a húzástól és valami csöppen a házhoz estére. Lehet, hogy igaza volt, nem tudom, de én nem tudtam még elképzelni sem, hogy egy embert lássak izzadva rohanni a kétkerekű kocsin előtt, s én ülök benne,

mint a nagyünnep. Egyébként is szeretek sétálni nem kellett rohanom sehová, a napot végül is lúdtalpas turistaként kívántam élvezni.

A barátnőm Sandy nagyon szeret ajándékozni, s egyszer meglepett egy kicsi, üres antik kalitkával, amit feldíszített virágokkal. Kora amerikai díszítési tárgy, nem tudtam vele mit kezdeni. Felakasztottam valami szögre porfogónak, s azóta is ott lóg. Azt hittem, hogy ilyen felesleges tárgyat ritkán kap az ember ajándékba, de Sandy olyan nagy szeretettel adta, hogy már csak azért sem volt szívem eltüntetni, 'csak hadd emlékeztessen a barátnőmre, majd kisütöm, miért jött ez hozzám'. Ahányszor elmentem mellette, mindig ugyanaz a gondolat ugrott a fejembe: "ez az aranykalitka szimbóluma" és magukkal söpörtek a kalitkával kapcsolatos gondolatok. Most, hogy végre le is írom őket, értem meg lassan, miért adta, ha tudatalanul is, jólelkű barátném e használhatatlan ajándékot. Gondolom, mire leírom a vele kapcsolatos gondolataimat, Sandy kalitkájának is megtalálom méltó helyét a lomjaim között.

Ha kalitkára gondolok, az első kép, ami megjelenik előttem egy kismadár – apró, sárga, repdeső, csicsergő, tollászkodó égi jelenés fogságba zárta.

Gondolom az emberek első tulajdonjogra törő kapzsiságának élő példája ez, amikor már nem elég csak gyönyörködni e megvalósuló álmvilágban, s csodálni Természetanya meglepetésszerű szépségeit, hanem csapdába kell ejteni, birtokba kell venni élőlényeit, s vagy kihasználásukra, vagy csodálgatásukra fogságban tartani őket örökön örökké...

A rabszolgatartás első szenvedő alanya a Természet volt. A madárkalitkával való foglalkozásom, mint már említettem, nagyon régre nyúlik vissza. Még kicsi lány voltam, mégis nagyon jól emlékszem a kis madárkalitkára a konyhában, s lakójára Pityukára, egy kis sárga kanárira. Pityukát egy nap kivitte valaki kalickástul az udvarra, gondolom egy kicsit levegőzni, s amikor senki nem figyelt rá, a cica odaosont és halálra ijesztette Pityukát. Nagymama sírt, arra nagyon emlékszem, meg arra, hogy az egész történet érthetetlen volt számomra. A kismadár mindig meghatározhatatlan

szomorúsággal töltött el, a macska pedig vággyal, mert valami titokzatosat láttam benne már akkor is. Ez a szép elegáns lény azt csinált, amit akart, kint élt a szabad nagyvilágban, mellettünk is sikerült megtartania önállóságát. Mégis a macska volt a bűnös Pityuka haláláért, pedig nem volt ő más, csak természetéhez hű maradó macska és végül is Pityuka felszabadítója. De akkor, sem én, sem a családom nem tudta ezt így felfogni, talán egy biztos, hogy a házunkban soha többé nem volt kalitkás madárka. Valami akkor fellelegzett körülöttünk, és mint 'jó', így meg is maradt bennem a mai napig.

Aztán ahogy cseperedtem, megismerkedtem az Ezeregy Éjszaka Meséivel, melyekben kalickás madaraktól mágikus madarakig minden megtalálható, dzsinnek és tollas démonok is, az emberi tudat és tudatalatti rejtett rekeszeiből emelkednek fel elbűvölőn és félelmetesen is, fantasztikusnak tűnő világukkal felszabadítva ketrecekébe zárt képzeletünket.

A madár és a nő szimbolikus hasonlítása aztán lassan kibontakozott előttem a Madáristennő képében, aki már megjelent világunkban időszámításunk előtt minimum 35 ezer évvel. Múzeumi bizonyítékok igazolják, hogy az első deit fogalmát az életet adó, feltámasztó, születés és halál felett őrzőn uralkodó Anyaistennő fogalma adta meg az embereknek.

Mellaart szerint Catal Hüyük (jelenleg Konya Törökországban) neolitikus kori népének kultúrája Kr.e. 6500-tól számítva minimum 1000 évig virágzott. Ezt írja Mellaart a feltárt emlékek és sírok megvizsgálása után: "Elsőrendű istenségük az Istennő volt, akit három aspektusában jelenítettek meg, mint fiatal Szüzet, a Szülő Anyát és a Bölcs Vénasszonyt". Ő volt az eredeti 'Szentháromság'.

Az agrárkultúrát is a nők alapozzák, gondozzák és terjesztik; továbbá ezt is írja: "(Rendelkezésünkre állt anyagból) erősen következtethető, hogy az Istennő-kultuszt papnők közvetítették", tehát a szellemi életet is ők irányították. A catal hüüki kultúra nekünk magyaroknak nagyon lényeges kellene, hogy legyen, mivel mi vagyunk az egyetlen nemzet, aki a Magyarok Boldogasszonyában megőrizte az első Istennőt a világnak.

Aztán valami furdalt a genetikai láncolatban

és ez a fordulat brutálisan megváltoztatta Természetanya rendjét, éppen úgy, mint a szervesen működő, természetes földi rendet, melyből ez új mentalitás kirabolta a *Misztikus Időt*. E misztikus Föld-időt a női test tartja számon, az ő tizenhárom 28 napos holdhónapjainak rendjében, mely tökéletesen átölel egy földi évkört.

A kör tizenhárom részre való felosztása valóban nem olyan tökéletes, mint a tizenkét 'házra' való cikkezése. Nem 'tökéletes', mivel a 0,999999999 végtelenébe vesz a 13 szeletke. De pontosan ez a pontatlanság teszi e beosztást szakrálissá, mely látszólagos "tökéletlenség" és kihangsúlyozza azt az erőt, melynek rezonanciája megnyitja – nem csak szellemünk, hanem teljes fizikai és lelki lényünk számára Időben és Térben a Végtelent.

Minden ősi föld-idő számítás Hold-napokkal mért, már ez magában is bizonyíték kellene, hogy legyen előttünk. A kelták fa évköre is megőrizte e 13 hold-házaz beosztást. A nagy mezo-amerikai kalendárium-kő is hold-hónapokkal méri a Föld-idő rendjét.

Gergely pápa elrendelésére át lett szervezve az időszámításunk és a kalendárium hivatalosan tizenkét hónapos lett, amiben a február 28 (vagy minden szökőévben 29) napos, aztán egyszer 30, egyszer 31 naposak a hónapok. Ebben össze vannak zavarva a természetes ciklusok és az 'álmoidőnek' már nincsen tovább tisztességes helye földi létünkben. A 12 hónapos rendszer csak a fizikai, háromdimenziós síkunkban működik látszólagosan zavartalanul. S ha figyelembe veszem, hogy az órákat mérő szerkezethez is szabályozott minket a technokratizmus, felismerhetjük, hogy azzal rendesen eltorlaszolta szabad lélekszárnyalásunk előtt a dimenziós kapukat. (Persze, hogy volt egyszer homokóra is, de az nem ketyegett, nem csörömpölt, hanem akkor kezdte mérni a közbenleges időt, amikor átfordították. Sajnos, már az is időbezárt rabszolgaságunk egyik első megnyilvánulása volt.)

Ezzel az új időszámítással *kalickába* fogatott a lelkünk. Nem haladhatunk ritmikus hullámokban a Végtelenbe, hanem belemerevedtünk az anyag világába, amelyből tetszik, nem tetszik, a halál 'végzetessége' az egyetlen kiút.

Ezzel az ügyes kis csalással Mada Istenanya lelke madárkalickába záratott, a testét pedig a mai

napig is, egyre vadabbul becsteleníti a patriarchális dogmatikus önuralom. Dominálni és kihasználni kívánja Őt minden nemű hála és tiszteletadás nélkül.

Hadd idézzem egy Sioux Indián szavait az újonnan betolakodó 'fehér emberről':

"Ezek csodálatos emberek. Felvagdalták a napot órákra, mint a Hold az évet. Valójában ezek mindent mérnek. Egyetlen egyikük sem engedne egy retket elvinni a földjéről, teljes értékű megfizetés hiányában.

Úgy hallottam, hogy jelentős férfiak vendégeket hívnak meg nagy ünneplésre, de megfizetik az elfogyasztott ételt mindenkivel, mielőtt elhagyják a házát.

Tudósítottak arról is, hogy a Nagy Főnökük (elnök) kényszerít minden embert, hogy fizessen a földje után amin él, és minden személyes jószága után is – még a saját létezése után is – évente!

Biztos vagyok benne, hogy én nem tudnék ilyen törvények alatt élni."

White Footprint, Sioux nemzet

Amikor idáig eljutottam elmélkedésemben, innen-onnan irodalom és tudomány is került a kezembe, melyekből hasonló gondolatok és feltételezések nem csak, hogy aláhúzták sajátjaimat, hanem hatalmas mennyiségű történelmi és archeológiai kincsek halmazával támasztották alá felismeréseimet. Pl. Merlin Stone: *When Godwas a Women* (Amikor az Isten Nő volt) c. könyvét kötelező olvasmánynak adnám mindenki kezébe.

Legtöbb író és kutató ezen a területen nő volt, s ezért meg is kaptuk az akadémikus világ kritikáját, ami megpecsételte az ősmúlt-kutatókat "neomatriarchista New Age reményteljesek"-nek abban a gögben, hogy így kutatásaik eredményét senki nem veszi komolyan. A patriarchizmus egyik eszköze, hogy lekicsinyli a női intellektust, ami az 'álmódóképességgel' van összefonva.

Ugye, mint fent említettem, elveszítettük a matriarchális renddel együtt az *Álomidőt* is, így az álom-dimenziója elveszítette méltó helyét emberi kiteljesülésünkben. (Hányszor hallottam már, hogy "csak akkor hiszem, ha látom", jelezvén a kézzelfoghatót. De vajon azt nem látjuk-e, amivel

álunkban találkozunk? S bizony, meg is érintjük azt gyakrabban, mint gondolnánk.)

De csodálatos szinkronicitásban, ugyanebben az időben, amikor én is el kezdtem foglalkozni az ősmúlt meglepetéseivel és azzal a renddel, ami valóban Rend volt, valami felébredt körülöttem, amit csak 'kortünetnek' tudnék nevezni: már nem csak női kutatók és gondolkodók emelgették az ősmúltunkban rejlő titkokról a fátylat, hanem nagyon sok férfi kutató is kénytelen volt felismerni, hogy a tojásnak valahonnan csak ki kellett pottyanni először.

Az ótestamentumi teremtés-saga, mely szerint az első ember Ádám volt és az ő bordájából alkotja meg Isten a nőt, név szerint Évát, egy vadonatúj revíziója még a héber hitvilágnak is. U.i. az eredeti sztori úgy szólt, hogy Isten megteremtette az első emberpárt Ádámot és Lillith-t. De Ádám boldogtalan volt, mert Lillith önálló és erős volt, és nem volt neki engedelmes. Még azt is megjegyzi, hogy nem volt hajlandó "Ádám alatt feküdni". Ezért a nagy önállóságért Lillith-t a démonok világába kárhoztatták és megteremtették Évát, aki már befogta a száját és háttérbe vonult, de azért előtte csak megetette Ádámot a Tudás Fájának gyümölcsével, aztán szerényen elfátyolozta az arcát.

Azok akik az ősi népeket tanulmányozták, megismertek egy olyan szervesen élő és működő rendszerrel, ami tökéletesen tükrözi a Földanya 13 hónapos ciklusát, mely természetes rendben az 'Álom Időt' is (amitől minket a dogmatikus patriarchális rend finoman megfosztott) teljességében átélük.

Ugye a Mindenség fogalma egybefonódik a Végtelennel. A Magyar népmesékben szépen megbújik e végtelen határtalanság. A titokzatos kérdés, mellyel a mesemondó belevág történetébe, "Hol volt, hol nem volt?" aztán folytatja "volt egyszer egy..." bizonyítják, hogy őseink nagyon kényelmesen mozogtak e végtelen Időben Térben.

Mesélő ősi Időtlen Idők végtelenjébe foglalta a valóságot, míg megjáratta hőisével az ismert és ismeretlen világokat. Az Óperenciás tengeren és az Üveghegyeken is túl bármi történhetett, s egy szempillantás alatt mi is részesévé válhatunk a csodáknak. Meséinkben összefonódik álmok és valóság, tehát abban a tökéletes Földanya rendű

idő/tér-egységben történnek a cselekmények, ahol az a bizonyos *álmidő* még szervesen és rugalmasan működik.

Amikor kezdtem megismerni az Amerikai Indiánok büszke tartásával és csodálatosan gazdag szellemiségével, az első ami megkapott, az a Természethez való viszonyulásuk volt.

"Már szólottam ezelőtt arról a szakrális támaszról, ami mindig jelen volt a tradicionális Indiánok számára. Ez a szent támasz az élet során a helyes élet felé vezetett.

Még a ruházatnak is, amit naponta viseltél, szakrális jelentősége volt, mint a gyöngyhímzés, a minta, s maga az anyag. És bárhová mentél, bármit tettél, ha vadásztál, szerszámokat vagy fegyvereket csináltál, vagy bármi-vel is voltál elfoglalva, részese voltál a szakrális életnek. Tudtad, hogy ki vagy és magadban hordtad e szakralitás érzését. Minden formának volt jelentősége, még a tipinek (sátor) és az egész tábor szakrális körének is. Természetesen, az élet nehéz volt és nem minden Indián követte a szabályokat. De a tradicionális élet támasza és a Természet mindenhol hatalmas áldást hozott az emberekre."

Yellowtail, Absaroki törzs

A mai indiánokat nem lehet ugyan azzal a mércével mérni, mint őseiket, mint ahogyan ez szomorúan ránk is igaz már. Az ősi tartás valahol mégis ugyan úgy él bennük és élteti tovább őket, mint ahogyan minket is, még akkor is, ha ez nem mindig tudatosul bennünk. Ez az ősi tartás a természet tiszteletében nyilvánul meg, s abban a csodálatosan kifinomult ismeretben, ami összefonja őket minden más élőlényel, s egyiket sem emeli fontosságban a másik felé. Bár megkülönböztetnek "Nagy medicin"-t és "kis medicin"-t, de ezek a sors-változtató és létmozgató jelek nem a természetből vett szimbólumok fizikai nagyságától függenek: pl. egy kis "hangya medicin" lehet óriási erejű, hiszen a példa és tanulság, amit a hangya állít elénk, erőnk megahaladó képességeket tükröz felénk.

A mi meséinkben ugyanúgy szerepelnek a segítőtársak, hangyától a táltos lóig, valóságos lényektől az álmok-idő elemeiig, bizonyítván, hogy igen is, olyan tér-idő felállításunk van, ahol a tu-

datunk szabadon szárnyalhat időtlen időig, örökön örökké, mert a Hold, a Nap, s a csillagok mind meghatározzák számunkra éppen úgy a hártalanságot, mint a tökéletes tér/idő rendet.

Erre a felismerésre csak tudatosan lehet ráébredni, nem az álomvilág absztrakt, szürreális drámájában. Viszont mi emberek, mind e két adottságnak és perspektívának tulajdonosai vagyunk, s így fel kell ismernünk azt is, hogy egyik a másik nélkül nem működhet. Csak azért beszélhetünk 'valóságról', mert valamilyen csodálatos alkotói rend eredményeként az álomvilág anyagi formát volt képes öltetni, s megadja teremtményeinek mind a teret, mind az időt, hogy abban az energikus "fény-(pók)hálóban" tovább munkálkodhassanak és perpetuálhassák az Isteni Fénytudatot; vagyis szövögethessük tovább fényszálainkat, melyben az anyag képlékennyé válik és állandó átalakulásban formálódik, hogy szirmonként bontakozó tudatosulásunk megerősítse létünket a Világmindenségben.

A 'lét-valóság' kalkulálható és ugyanakkor kiszámíthatatlan is. Körül ölel és feltölt minket meglepetésekkel, szinkronitások döbbenetes csodáival szórakoztat, s amivel talán a legnagyobb biztonságot tartja fönn számunkra, hogy valahogy állandóan kiegyenlítődik. Képes újat alkotni a semmiből és megsemmisíteni a létezőt, s mindezt azért, hogy önmaga potenciáját megismerhesse, és az *Álomidőből* formába öntse az alaktalant. Mi Őt utánozzuk minden kreatív, önzetlen megmozdulásunkkal.

Látszólag kicsit elkanyarodtam a kalickáktól, de most visszatérek hozzájuk, hogy a kalickára vonatkozó is megtalálhassák témához illő helyüket. Mégpedig Tündér Szép Ilona kismadarához járulok először, aki Aranyhajú Ilona álmát vigyázza.

A Vizek Könyvében (Gyárfás Ágnes, MBE. Miskolc, 2006.) olvastam először Tündér Ilona hálósobájának leírását, s lám ott volt a madárka (az Istenanya lelke kalickában), amire Ilona vigyázott és ő az Ilonára. Jézus azt mondta "az én Édesanyám a Lélek". Ezzel mindent megmagyarázott, mégsem érti meg még ma sem szinte senki. A katolikus egyház Atya, Fiú és Szentlélek hármasságában nincsen a Lélek anyai magaslatra és minőségre emelve, hanem egy pulvarizált fogalom

válik, egy nemtelen, ezoterikus ködben lebegő fantazmagóriává. Csak a hívők jóérzése az, ami valahol helyére teszi e kibicsaklott reprezentációt. A hatalmas anyát szétszakította az 'új ember'. Ma a reprodukív tulajdonságait kihasználja, s a lelkét kalickába zárta. A mese védett állapotba helyezi és ugyanakkor meg is nyugtat minket, hogy meg van Tündér Ilona hálósobájában, biztonságban. Kiválasztottak és önjelöltek sora folyomodik a mágikus titkokért, melyeket Tündér Ilona hálósobája rejteget. Nagyon nagy alázat és tiszta szív kell ahhoz, hogy oda bejuthassunk és méríthessünk Élet és Halál vizéből. Csenddé kell válnunk ehhez a kihíváshoz, csendesnek maradnunk, s akkor megláthatjuk, hogy a lélekmadárka nem rabmadár, hanem önszántából őrökdi az Istennő és az emberiség felett. Biztonságban, nem kiszolgáltatottan, mint a pityukák. Mégis, Pityuka szomorú sorsa indította el bennem a kalickában rejlő tanulságok felismerését.

Hadd meséljek el egy mesét, amit egy indiai összejövetele hallottam. Később kínai és japán változattal is találkoztam, ami arra enged következtetni, hogy keleti eredetű lehet. Így szól a történet:

Egyszer egy nagyon gazdag ember elment a vénséges-erdőbe vadászni. De akármennyire várt, meg gyalogolt, egyetlen vad sem ugrott eléje. Megfordult hát zsákmány nélkül, és elindult hazafelé. Egyszerre csak gyönyörű éneklés állította meg, a lombokból szállt feléje a dal. Felpillantott, s éppen felette az alsó ágon egy csodálatosan szép szivárványszínű madárka trillázott, mintha csak neki dalolna egyedül. Leült és hallgatta, amíg szíve csordultig nem telt szépségével, s akkor a madár elszállt.

Az ember hazament, de nem tudta kiverni fejéből a madarat, sem szépséges dalát. Semmiben nem talált örömet, sem a nagy házában, sem gazdagságában. Pár nap múlva újra kiment a vén-erdőbe ugyan arra a helyre, s csendben leülve várt. Alkonyatkor jött a madárka újra és kiöntötte szívét az embernek. Az ember magába szívta a szépséget, és lelkében hazavitte. De most már úgy sóvárgott a gyönyörű kis dalos madár után, hogy még enni sem tudott. Csak akkor érezte magát boldognak, amikor az erdőben volt és a madárkát

hallgathatta. Egy éjjel vágyódásában sötét gondolat osont a fejébe: Meg kell fognom a madarat és hazahoznom, hogy minden nap láthassam, hallgassam, és csak az enyém legyen.

Megépített egy fényes, díszes aranyozott kalitkát. "Szerethetem majd, kényeztetetem, mindent megadok neki" – ilyen gondolatokkal altatta el a lelkiismeretét. Kigondolt egy ügyes kelepécét és észrevétlenül felállította. Amikor a madárka odaszállt hozzá énekelni a lehelet finom selyemháló ráborult és az ember foglya lett.

Az ember duruzsolt a madárkának, elmondta milyen jó dolga lesz nála, szépséges aranykalickát épített neki, és amit csak kíván megkap majd tőle; csak hogy mindennap gyönyörködhessen szépségében és elbűvölő hangját hallhassa.

A madárka nagyon szomorú volt fogságában. Bizony nem volt kedve énekelni. Magányos volt, vágyott a társaira, a fák lomjára, az édes vadgyümölcsökre, a szépséges szabadságra. Az ember mindennel próbált kedveskedni neki. Finomnál finomabb falatokat hozott, de a madárka csak nem énekelt. Egész nap az égen haladó felhőket nézte, csillogó szemei és színes tollazata elveszítették fényüket. Az ember megsajnálta, de mégsem volt képes szabadon bocsátani. Ha nem is énekel, legalább a szivárványszínekben pompázó szépségét csodálhatom – gondolta. De amikor látta milyen bánatos a kis lélek, még jobban megszánta és kivitte a verandára, hogy legalább érezhesse a szellő cirógatását. Ott már kicsit jobban lett a madárka, mert a szél szabadságról suttogott.

Egyszer csak egy kis egyszerű verebecske szállt le a kalitkájára és megkérdezte tőle, miért van bezárva. A madárka bánatosan elmondta a rászakadt sorsot és megkérdezte a kis szürke madarat, hogy berepülne-e a vénerdőbe társaihoz és elvinné-e nekik üzenetét? A veréb mondta, "szívesen". Mondd meg nekik, hogy élek ugyan még, de már nem sokáig. Kérdezd meg a Bölcs Baglyot, hogy van-e tanácsa számomra, mit tegyek, hogy kiszabadulhassak? Jó, mondta a szürke madárka, elmegyek és elviszem az üzeneted, s ha tudok, választ is hozok rá holnap szürkületkor – s azzal elszállt. Meg is találta a szivárványmadárka családját és barátait és tolmácsolta testvérük üzenetét. Azok nagyon boldogok voltak, hogy él még szerettük, s azonnal elvitték a hírt a Bölcs Bagolyhoz. Amikor a bagoly meghallotta a kérést, azonnal

leesett a fáról és meghalt. A kis szürke madárka elképedt és nagyon szomorú lett, de ígéretéhez híven visszazállt az aranykalickához és elmondta a történetét, hogy sajnos tanácsot nem kapott, mert a bagoly kérdésére úgy meghalt, hogy még egy hangot se volt ideje hallatni. A kismadár azonban nem szomorodott el, hanem felnevetett. Köszönöm szabadmadárka a segítségedet, ha tudom, egyszer meghálálom. A kis szürke megvonta a vállát és elrepült.

Közben lement a nap, s jött az ember, hogy megetesse és csodálja madárkáját. De ahogy a kalickához lépett, elállt a lélegzete – a kismadár holtan hevert a ketrec padlóján. Az ember nagyon szomorú lett és bánta már, nagyon bánta, hogy rabságba ejtette a gyönyörű kis madarat. Gyengéden kis kosárkába tette a kicsi testet és kiment a kertbe eltemetni. Amint jajongva bandukolt a holt madárkával, az egyszerre csak szétterítette szárnyacskaikat és elrepült, egyenesen a vénerdő felé, ahol a társai már várták. A bagoly huhogott, hiszen közben leszállt az este. A szivárványszínű kismadár újra szabad és boldog volt.

Mi ebből a tanulság? Kérdezte az indiai mesemondó – hát az, hogy a rabságba esett életet gyakran csak a Halál tudja felszabadítani, hiszen az élet és a halál között csak egy álomnyi különbség van. A szabadság és a rabság között viszont végtelenül tengődik az álmatlan, mert a szabadságról még álmodni sem mer...

Ez a mese felderített és el is gondolkodtatott. Felgyülemlettek bennem saját kis életem erőpróbái, melyek mindig az élet és halál küszöbén ébredtek értelemre. Emberi paradox, hogy tudatosuljunk, mialatt állandó jelleggel kordában kell tartuk énünket, aminek valójában semmi más feladata nincs, mint hogy egyéni fókuszpontba állítsa a közösen megismerendő valóságot. Amikor az 'én' színpadra vágyik, és magának követeli a figyelmet, nagy baj van. Mert az 'én' nem csinál semmit magától, csak önfontosságában azt képviseli...

Van egy világhírű portugál "művész-sámán", Luis Gasparetto, aki egyáltalán nem művész, míg u.a. műalkotások sora jön ki a kezei, néha még a lábai alól is. Már fiatal gyermekkorában megjelent ez a fantasztikus adottsága: transzba esett és nagy

nevű festők új(!) művei jelentek meg keze alól a fehér papírlapon. Videó felvételen magam is láttam, s elképesztőnek találtam. A szemeit lehunyva, valami óriási sebességgel Picasso-tól Modigliani-ig, Van Gogh-tól Chagall-ig soha nem látott remekművek tűntek fel a vásznain, a művészek hiteles aláírásaival együtt. Bevallása szerint, az elhunyt festők lelkei átveszik a testét és felhasználják alkotásra. Amikor elkezdett a festőkkel dolgozni, még csak nem is hallott róluk és semmit sem tudott a művészetekről. Persze azonnal felkapta a média, mint csodagyereket, minek eredményeként ő maga is elhitte saját "művészi képességeit". Abban a pillanatban, amikor benne az 'én' felfuvalkodott, a festők elhagyták, s még egy vonalfigurát sem tudott megrajzolni, nem Rembrandt-ot festeni. Ekkor beteg lett és megérintette a Halál. A nagy festők köré gyűltek és megmagyarázták miért fontos a kapcsolatuk, s hogy rajta keresztül ők is tovább fejlődhetnek földi viszonylatokban is. Emlékeztették, hogy mielőtt Luis Gasparetto megszületett, már megegyeztek, hogy Luis, különleges adottságával megnyitja számukra a dimenziók közötti falat, de nem vállalja magára a művészetüket. Amikor Luis egója vette át a porondot, megszűnt a kapcsolatuk.

Azért kell megemlítenem az 'énünk' kisebbrendű és alázas szerepét emberi kibontakozásunknál, mert csak az egészséges, csendes 'Én' képes a szakrális fejlődő folyamat felismerésére és a Mindenség titokzatos útjának megjárására. Minden hiábavalóságunk kibicsaklott énünk eredménye. Ezen érdemes elgondolkoznunk.

Vannak pillanataink, amikor 'megkettőződünk', mintha magunkat kívülről szemlélnénk. Ilyen pillanat-hasadásokban az Én és a Lélek szembe nézhetnek egymással. Az 'én' mindig a könnyebb utat választaná, míg a lélek a helyes utat mutatja neki. Ha az 'én' vállalja a kitűzött erőpróbát, akkor kinyílik számára az aranykalicka ajtaja, és a Lélek szabadon felragyoghat. A szabadság nem fizikai, hanem szellemi állapot.

Valami megmagyarázhatatlan vonzódásom volt a Közép-keleti zene és tánc-kultúra iránt. Fiatal nő koromban megismerkedtem a női lélek komplexitásaival és engedvén e zene és tánc vonzásának, megismerkedtem általuk a női misztikum fátylának mind két oldalával.

Az egyik legklasszikusabb példája az aranykalickában élésnek a háremek titokzatos világa, s azzal együtt az egyik legradikálisabb példája a patriarchizmusnak maga a hárem, a hatalmas aranykalicka kiagyálása volt.

Jelen korunk is teli aranykettőcsekkkel, a háremhölgyek, a gésák, a királynők és a maffia feleségek mind lakói annak. Aki aranykalickában él, az tudja, hogy bármilyen aranyos és csecsás is a kalicka, akkor is csak kalicka az, megfoszt minket egyéni szabadságunktól. Gyakran a tükröcske sem hiányzik a kalitkából, hogy ne legyen magányos a kismadár, szórakozzon a tükröképével.

Hogy mire nem képes az emberi kreativitás? Ez a kis tükrő mégis, dimenziós ajtónyílássá válhat rabságunkban. Ha az ajtó belakolva, a tükrő megnyílik előttünk. Ha nincsenek szárnyaink, akkor az álom emel szárnyakra minket és suhan át velünk e határtalan Mindenség fénylő csillagalagútjain.

A szabadság nem fogalom, hanem belső felismerés. Ha elfogadjuk a ránk szabott körülményeket, elfogadjuk a kalitkába zárt életet is és megtanulunk benne csiripelni, talán még trillázni is. Amikor mások akarátának engedelmességek, akkor vagyunk megfosztva a szabadságunktól. *De ha ugyanazt az életet önszántunkból magunkhoz öleljük és felruházzuk szeretetünkkel, akkor egy szempillantás alatt felszabadulunk.* Csodálatos példái ennek a politikai börtönök, rabtáborok és háremek nehéz, embertelen körülményei között született emberi alkotások fenséges sora. S ekkor értettem meg a pityukák sorsvállalását és példájukat, melyet elének állítanak csillogó kis tükrökkel kacérkodva. Az a sok rossz, ami bennünket körülvesz és visszatükrözi ránk mindennemű rossztulajdonságunkat, meghíúsító. Hiszen mi fogtuk el a madarat, mi fosztjuk ki Földanyánk testét, mészároljuk a delfineket, mérgezzük vizeinket és gyilkoljuk meg nem született gyermekeinket. Ne csodálkozzunk hát, hogy mi is éljük meg tetteink következményeit e nagy, közös emberi sorsban. A szolgasághoz szolgálékúség kell, a szeretettel végzett szolgálathoz semmi más, csak szeretet. Szent Erzsébet sorsát el is mesélte, gyönyörű tanulmányban és könyvében meg is írta Édesanyám (Gyárfás Ágnes – Hankó Ildikó: Árpádházi Szent Erzsébet. MBE. Miskolc, 2008.) Szent Erzsébet sorsában minden női fájdalmat és áldozathozatal

felismerni véltem és felderengett előttem az Isten-
anya üzenete földi leányainak:

”Minden nő istennő, s az Istennő minden nő.”

Szeretném, hogy amikor a népünket, családunkat, barátainkat ”szolgáljuk” akkor a Szeretetnek nyissunk utat, ne a kishitűségeinknek és féltelmeinknek. Ha megnyílunk a bizalom és odaadás felé, azonnal szabad akaratunkban élünk

együtt a Teremtővel és semmiféle kalicka, sem aranyból, sem vasból, sem szellemi ködből tákolt nem tarthat fogva minket.

Befejező gondolatként ezt a jól ismert mondást szeretném felidézni:

”Ha szereted, engedd szabadon,
s ha a tied volt, akkor visszajön hozzád.”

Bérces Zsuzsa

HOLLAND tükörcserepek

Kis ország vagyunk?!

Mindig csodálkoztam, hogy egy ilyen parányi ország, mint Hollandia, mekkora önbizalommal rendelkezik. Valószínűleg az évszázados kemény küzdelem a víz ellen acélozta meg a hollandok egóját. Sokszor elgondoltam, ha a magyarságnak csak a fele önbizalma lenne, sokkal biztosabb jövő várna ránk.

Ha Hollandiát mondok, mi jut eszedbe? Pontosan: csatornák, malmok, tulipán, facipő, kálvínizmus, kábítószer és piroslámpás negyed. Minden fogalom mögött több rejtőzik, mint amennyit a turista lát. Huszonöt évi itt élés után megpróbálok magyar szemmel holland tükröt tartani eléd: én így látom második hazámat.

Víz

Hollandia a vizek országa. Területének jó része a tenger szintje alatt fekszik. A polderosítás már évszázadok óta folyik: minél több területet (viszsa)nyerni a tengertől. Ha kicsit is lanyhulnak ezek a munkálatok, a tenger elmossa az ország felét. Azt a felét, ahol mi lakunk: a nyugati részét. Amikor először életemben láttam a repülőről, háborgó gyomrom ellenére is azon gondolkodtam, hogy vajon melyik ország felett vagyunk: mértani pontossággal felosztott zöld mezők, legelők látottak mindenütt, vízzel elválasztva. Ezekkel a

csatornákkal fogják fel a talajvizet, ami különben elárasztaná a pincéket, tereket, utcákat. Sokszor emlegetik, hogy Hollandia olyan, mint egy amerikai *quilt* (*patchwork*): különböző kis darabokból összerótt takaró. Ez a lakóira is vonatkozik: soknemzetiségű ország. A hollandok „békaországnak” becézik földjüket; nemcsak a víz, hanem az éghajlat miatt is.

Malom

A malmoknak több funkciója volt. Legfontosabb feladatuk a víz átemelése egyik csatornából a másikba. Régen 3-4 malom állt egy-egy „vízi grófság” (*watergraafschap*) területén: az első a legalacsonyabb csatornából emelte a vizet magasabb fekvő csatornába, a második malom a következő, magasabb csatornába és így tovább. Ma már szélturbinákat használnak. Érdekes fogalom a *dijkgraaf*: a mai napig „töltésgróf”-nak nevezik az egy-egy „vizigrófságért” felelős tisztviselőt...

Természetesen búzát is őröl a malom, de vannak fűrészmalmok is.

Szökőár – Zeeland

A harc a tengerrel nem szűnő gond. A partvonalat, a strandokat állandóan erősítik, mert a tenger évente sok-sok köbméter földet sodor el.

1953 január 31-ről február elsejére virradóan óriási árvíz pusztított Zeeland tartományban. 1800 ember halt meg. A viharos erejű északnyugati szél a La Manche csatornán keresztül próbálta az iszonyú mennyiségű vizet átkorbácsolni, mindhiába. A hold állása szinte felhúzta/szívta a nagy vízmennyiséget, szökőár keletkezett. A kormány akkor határozta el, hogy olyan zsiliprendszer építenek, ami örökre megvédi az országot a tengertől. A Delta-zsilipeknek hollandul szép hosszú neve van, lefordítva: a *szökőár megfordítója* (stormvloedkering). Ha valami jelképezi a hollandok szervezőképességét, elszántságát és építő zsenijét, akkor ez az. Kilométerekre nyúló óriási zsilipeket építettek, amit nemrég fejeztek be. A 60-as években ezeket a munkálatokat *egyetlen ember*, az építésvezető mérnök irányította. Munkásruhában, sildes sapkában, walkie-talkie-val a kezében rendelkezett a gáton. A hollandok ezt nem úgy látják, hogy minden hatalom az ő kezében összpontosul, hanem úgy, hogy minden *felelőség* az övé. Sokszor azt hiszem, ez a legnagyobb különbség a magyarok és hollandok között...

Ha északnyugati vihar készülődik, többszörös riasztórendszer lép működésbe: természetesen számítógépek vigyázzák az óriási gátat, őrtornyok figyelik a vizet és a helyi lakosok, főleg halászok őrködnek önkéntesként. A teljes zsiliprendszer lezárása másfél órát vesz igénybe. A gát belsejében végig lehet menni és megrendítő kiállításokat végignézni az 1953-as árvízről. A múzeum előtt, kint a parton egy nagydarab kövön ez áll, emlékeztetőül:

„Itt állok, hogy gondolj ránk,
Mi: a hold, a szél és az ár.”

Hans Brink

Ezt a legendát itt minden gyerek ismeri, de Amerikában is tanítják az iskolákban. Kanadai unokatestvéreim nem tértek magukhoz, amikor férjem falujában, Spaarndam-ban, a töltésen megálltunk Hansje Brink szobra előtt: egy kisfiú, aki hüvelykujját a töltésen levő lyukba dugja és segítségért kiabál. Így mentette meg a falut az árvízről. Azt hitték, ez pont azon a helyen történt, de Hans Brink tulajdonképpen a víz elleni küzdelem jelképe.

Spaarndam szó szerint azt jelenti: gát a Spaarne folyón. Amster-dam: gát az Amstel folyón.

Tulipán

Egyszer Haarlem-ből jöttem haza autón és eltévedtem. Isten háta mögötti úttalan utakon vezettem, sehol senki, de egyszerre hatalmas tulipánmező közepén találtam magam. Mindenütt gyönyörű, mindenféle színű tulipánok virágoztak. Remek látvány volt! A turisták Keukenhof-ba mennek a virágmezőket megcsodálni és minden japán színes fatulipánt vásárol emlékké.

Nem is sejtik, hogy a tulipán hazája Közép-Ázsia és az ősi Turanoid népek a virág formavilágával írták le nevüket és őseik Hun és Mag nevét.

Facipő

A facipő olyan, mint a magyar csizma. A holland paraszt ezt használta napközben és mielőtt bement a házba, a hátsó ajtó előtt hagyta a klumpát, onnan lépett be a konyhába. Édesanyám mindenképpen akart egyet emlékké a nyolcvanas évek közepén. Férjem nagynénje rögtön mondta, hogy ő majd szerez használtat a faluban, a cserpes virágoknak az is jó. Séta közben az öreg Theo bácsival találkoztunk, aki meg is ígérte, hogy akkor nem dobja ki a régit. Így került az edelényi verandánk falára Theo klumpája (46-os méret)....

Holland kedélyesség (gezelligheid)

A hollandok kedélyes emberek. Nem izgatják magukat, jól élnek, látástól mikulásig dolgoznak, nagyon megfogják a pénzt, de szívesen el is költik házra, kocsira, szép bútorra és főleg: **vakációra**. Ahol ilyen pocsek az éghajlat, onnan muszáj legalább 2-3 hétre elmenekülni. A hitelválság előtt a hollandok többsége évente háromszor-négyszer ment üdülni: minden évszakban egyszer. Mostanság „csak” évi két alkalommal.

Nehezen barátkoznak, de ha igen, akkor igazi barátok. Reggeltől estig kávéznak, ami érthető is az itteni éghajlat miatt. Valami meleg kell hogy legyen a gyomrodban. Ha otthon pálinkát kap a vendég, itt kávéval kínálják. Nagyon szeretik az

úgynevezett *drop* cukorkát, ami édesgyökérből készült és a mi medve-cukorkánkra hasonlít az íze. Pillanatok alatt felnyomja az ember vérnyomását. Külföldön élő hollandok zacskószámra rendelik itthonról.

Vallások

Hivatalos vallás a „megreformált” (hervormd), ami Luther Márton tanának egyik ágazata. A királyi család is ennek híve, ezért házasodnak többnyire Németországból. Kivétel az argentínai Maxima, Willem-Alexander trónörökös felesége, aki katolikus bájaival elcsavarta a herceg fejét. Három kislányuk van: Amalia, Alexia és Ariane, tehát a folytonosság biztosítva van, feltéve, hogy az alkotmányos monarchia megmarad.

Annak ellenére, hogy Hollandiát mindenki protestáns országnak emlegeti, a nagy vállalatok mind katolikus családok kezében vannak: például a C&A áruház, Philips, a korábbi Vaskohó (ma Corus). Úgy mondják, a nagy folyóktól (Rajna, Maas, Waal, Ijssel) lefelé mindenki katolikus (Brabant és Limburg tartományokban). Érdekes módon Haarlem környékén is mindenki katolikus – a 15. század óta, Alva herceg spanyol inkvizíciójából kifolyólag...

Kelet-Hollandiában van egy falu, Staphorst. Itt tömörülnek a szigorú reformátusok: mindennap istentisztelet, fekete cipőben és harisnyában, térd alatti fekete ruha ill. kabát és fekete kalap. Úgy is nevezik őket: a „feketeharisnyások”. Nincs tévé, computer, sem gyermek védőoltás. Vasárnap semmit sem szabad dolgozni, de táncolni, korcsolyázni, énekelni sem szabad; az nem istennek tetsző dolog.

Etnikai kisebbségek

Ez a hivatalos meghatározás. Először *külföldieknek*, aztán (*nem-nyugati*) *allochtónoknak*, később *újonnan jötteknek* nevezték azokat, akik nem Hollandiában születtek, ill. szüleik külföldön születtek. Én is allochtón vagyok.

Az utóbbi évtizedekben riasztóan nő a **moszlim/muzulmán** vallásúak száma. Főleg a nagyvárosokban laknak; az 1970-es években ide származott *török és marokkói* vendégmunkások

(paradicsomszedők) gyerekei-unokái, immár a harmadik-negyedik generáció. Pár évvel ezelőtt még a saját falujukból hozhatták a menyasszonyt-vőlegényt, ami azt jelentette, hogy minden generáció „első generáció” maradt: az idehozott házastárs nem beszél hollandul és főleg a nők ki sem lépnek az utcára, teljesen elszigetelten élnek. A törökök Anatólia-i elmaradott kis falvakból származnak, a marokkóiak pedig a Rif-hegység berber közösségeiből. Ők még arabul sem beszélnek, többségük analfabéta. Hozzá kell tennem, a török és marokkói származású lányok jó része most kezd emancipálódni és beleolvadni a holland társadalomba. Ők továbbtanulnak, sokan tanítók és tanárok, fogorvosok, orvosok lesznek. Ellentétben a marokkói fiúkkal, akik többnyire az utcára kerülnek, mert otthon túl sokat kényeztetik őket és azt hiszik, nekik mindent szabad. Belőlük lesznek a „drogos bárók”. A mi városrészünkben a rendőrség állandóan harcban áll velük. A marokkói és török kultúrában a férfié a vezető szerep: akarata Allah akarata. *Insallah.....*

Most már nemcsak moszlim általános iskolák vannak, hanem moszlim középiskolák is. Ezek többsége rosszul működik és a fejkendő lányok többsége ezekből a *korán-iskolákból* kerül ki, ahol nem gondolkodni tanítanak, hanem a számukra érthetetlen (mert arab) Koránt bemagolni. Van egy moszlim egyetem is, amit hivatalosan nem ismernek el, olyan alacsony a színvonal.

Vannak persze egyéb közösségek is Hollandiában.

A **kínaiak** az 50-es évektől jönnek, és még mindig jönnek. Ők a „csendes” közösség: mindent egymás közt oldanak meg, szinte soha nem hallani róluk. Régen „szaros-kínai”, vagy „mogyorós-kínai” volt a nevük, mert azt takarították ill. adták el... Újabban embercsempészettel is foglalkoznak, a rotterdami kikötőn keresztül, kamionokban. Remek kereskedők, amint otthon is tapasztalható.

A mai **Indonézia** (Kelet-India) az ötvenes évekig holland gyarmat volt. A VOC, a Verenigde Oost-Indische Compagnie híres és hírhedt volt. A 17. és 18. században (a holland „arany században”) ők uralták a kereskedelmet és a nagy vizeket Európa és Ázsia között. A hollandok nehezen adták fel ezt a színes-illatos szigetcsoportot (Borneó, Szumátra, Celebesz, stb.), ahonnan a kávé, kakaó és az ízes

fűszerek származnak (kerrie/curry, ketjap/kecsöp, sambal, gyömbér, stb...). Amikor kikiáltották a függetlenséget, a menekülő hollandok magukkal hozták a gyarmati hadseregben mellettük küzdő „színes” katonákat és családjaikat is. Itt aztán rendesen lenézték őket, *kampong-ba*, vagyis gettószerű falvakba tömörítették őket és még azt is hetente ellenőrizték, hogy mit főztek. Hazai „rizses asztalt” (rijsttafel) nem főzhetek, csakis holland, zöldséggel összedzsamált krumplipürét. Az *indo*, vagy (tévesen) *indiai*, ahogyan őket nevezték, ma már szerves része a társadalomnak.

A 60-as években sok **olasz, ill. jugoszláv** vendégmunkás érkezett ide. Ők hamar beilleszkedtek, ma már csak a fagyis kocsi csilingelése emlékeztet az első olaszokra.

A holland „*quilt*” takaró egyik nagy darabja a **Suriname-i néger**ek közössége. Itt nem szabad né-gert mondani, mert az sértés és diszkriminálás. Sötétbőrű, ill. Suriname-i az elfogadott név.

Kevesen tudják, hogy a mai New York eredeti neve *Nieuw Amsterdam* volt. Úgy bizony, a hollandok már a 17. században partra szálltak Amerikában és megalapították ezt a telepet. Ha Peter Stuyvesant, a kapzsi kereskedelmi lánghász és zsi-vány el nem cseréli a várost az angolokkal, akkor New York ma holland lenne! Azonban az angolokkal való háborúzás miatt Stuyvesant úgy döntött, hogy ez igen előnyös üzlet és cserébe a dél-amerikai Suriname-ot kapta. Ez egészen 1975-ig holland gyarmat volt Nyugat-India néven. Ekkor önálló és független lett és a nagylelkű hollandok mindenkinek megadták a lehetőséget, hogy állami segítséggel Hollandiába költözzenek, ha nem tetszik az ottani függetlenség. Tömegesen költöztek ide, az amszterdami Bijlmer negyedet ők népesítették be. Akkor még lenézően „birodalmi honfitárs”-nak nevezték őket. Rotterdamban nagy közösségük van. A suriname-iak viszonylag könnyen beilleszkedtek, mert a nyelvet már beszélték és többnyire reformátusok voltak. Ma már a középosztály ill. a gazdag felsőközép tagjai.

A New Yorki *Harlem* negyed erről a kis holland úri városról kapta a nevét!!!

A legfrissebb külföldi csoport a **lengyelek**. A 90-es évektől a „lengyel vízvezeték szerelő” itt fogalom lett. A lengyelek spárgát szedtek ki a földből,

szobafestőként dolgoztak, villanyt szereltek, stb. Ma is mindent elvégeznek, még hozzá olcsón, amihez a hollandoknak nem fűlik a foga. Nagyon szorgalmasak. Ma már saját iskoláik, boltjaik és katolikus templomaik vannak!

Hogy magyarok itt miért nincsenek? (Vannak, de nem tömegesen). Egyrészt ilyen pocskék éghajlatot senki sem visel el (a lengyeleknek ez nem volt újság). Másrészt – ezt itt olvastam – egy magyar nehezen hagyja el a családi fészket és ha megteszi, mindig visszatér oda. Vagy nem?!

Kábítószer

Sok magyar fiatal Amszterdamba jön *drogolni*. Hollandia nem tiltja a kábítószerrel, azzal az érvel, hogy ha törvénytelen, akkor nagyobb a probléma, mintha legálisan megengedik. A kábítószer eladása hivatalosan ellenőrzött és bizonyos keretek közé szorított. A 25 év alatt nagyon ritkán láttam kábítószeres embert az utcán. A legújabb divat a gombákból kivont drog, amit viszont be akarnak tiltani, mert brutális módon rombolja az idegrendszert.

A piroslámpás negyed

Egyik barátnőm megkért, keressem meg neki a város legöregebb templomát, ahová majd elmegyünk. Sikerült is, a város közepén áll, neve mi is lehetne más: Öreg Templom. Egy kis tér közepén épült és éppen a nyitva tartást tanulmányoztam, amikor óriási dörömbölést, kiabálást hallottam. Körülnézve döbbenet állapítottam meg, hogy a terecske minden háza minden ablakában egy-egy semmibe öltözött hölgy mosolyog. Egy részeg angol vagy skót turista erővel be akart menni az egyik ablakos hölgyhöz, de azok részegét nem fogadnak... Újabban be akarják zárni ezeket az ablakokat a város központjában, ami persze nagy ellenállásba ütközik.

Folytatjuk